

ዓርቢ ስቅለት

ሚያዝያ 9 2012 ዓ.ም. (4/17/2020)

“ሰብሐት ለመስቀለ ክርስቶስ ዕፀ መድኃኒት ኃይልነ ወጸወንኅ”

ንባባት: ኢሳያስ 52:13-52:12፥ ዕብ 4:14-16፥ 5:7-9፥ ዮሐ 18:1-19:42

ዓርቢ ስቅለት አብ ታሪኽ እምነትና ፍሉይ ቦታ ዝሓዘት እያ። መድኃኒት ዓለም ክርስቶስ ምእንታና ኢሉ አብ ዕፀ መስቀል በጃ ዝሓለፈላ ዕለት ስለ ዝኾነት ብፍሉይ ንዝክራ። ብርግጽ ጉዳይ ድሕነትና ካብ ትስብእቱ አብዚ ዓለም ሥጋና ምስ ለበሰ ጀሚሩ አብ ዕለተ ዓርቢ ኸአ ዛዚሙ። ሕይወት ክርስቶስ ብሓደ ኢና ክንርእዮ ዘሎና። ጸሎተ ኃሙስ ዓርቢ ስቅለትን ቀዳም ስዑርን ከም ሓደ ፍጻሜ ኢና ክንርእዮን ዘሎና። አብ ሰለስቲአን ዕለታት ዓቢ ፍጻሜ ድሕነትና ተራእዮ። አብ ጸሎተ ኃሙስ መአዲ ቅ. ቊርባንን ክህነትን ሰሩዑልና ከምኡ አብ ነነድሕድና ዘሎና ርክብ አብ ፍቕርን አገልግሎትን ክኸውን ከምዘለዎ ገሊጹልና። አብ ዕለተ ዓርቢ ምእንታና አብ መስቀል ተሰዊኡ። ብሞቱ ሓዲስ ሕይወት ሂሱና ምስ ሰማያዊ አብኡ ዓሪቕ ደቂ አምላኽ ናይ ምዃን መሰል ሂሱና። ቀዳም አብ ሰንበት ዘውግሕ ከአ ካብ ሞት ተንሢኡ ደቂ ትንሣኤ ገሩና። ቅ. ጳውሎስ ክርስቶስ ዘይተንስአ እንተ ዝኸውን እምነትና ብላሽ ምኾነ እናበለ ናይ ትንሣኤ ነገር ገሊጹልና በዚ ምኽንያት ኢና እምብአር ንሰለስቲኡ ዕለታት ከም ሓደ ፍጻሜ ክንርእዮ ዘሎና።

ዓርቢ ስቅለት ክልተ ነገር ዝሓዘት እያ ፩ያ ሞት ወዲ አምላኽ አብ መስቀል እሞ ውርደትን ስቓይን ኩሉ ሕሰም ዝለበሰ ሞት። ጨካኝ ሞት አምላኽ ብፍጡራቱ ዝተዋረደ። ፪ይ ሓዲስ ርክብን ሕይወትን ዝተዋህበላ ዕለት። ክርስቶስ አብ መስቀል ምስ ሞተ ኢና ደቂ ሰማይ ዝኾና ብሞቱ ሕይወት ሂሱና። ዓርቢ ስቅለት እምብአር ክሳራ ዘይኮነ መኽሰብ እያ።

ስለምንታይ አምላኽ ከድሕነና ነዚ መገዲ መሪጹ? ነዚ ክንርዳእ ነዚ ዝሰዕብ ታሪኽ ንስማዕ። አብ ሓደ እዋን ሓደ ድልድል (Bridge) ንሓደ ዓቢ ውሒዝ ዘሰጋግር ነበረ። እቲ ድልድል ዝኸፈትን ዝዕጸን እዩ ነሩ። አብ ጊዜ ቀትሪ በቲ ውሒዝ መራኽብ ስለ ዝመላለሳ ኩሉ ጊዜ ክልዕልን ክወርድን እዩ ዝርአ። አብ ገለ እዋን ባቡር ስለ እትመጽእ እታ ባቡር ክሳብ እትሓልፍ እተን መራኽብ ክጽበዮ አለወን። ነዚ ምኽፋትን ምዕጻውን ናይ እዚ ቢንቶ ወይ ድልድል ዝሰርሕ ሓደ ሰብአይ ነበረ ንሱ አብ ሓደ ጫፍ ናይ እቲ ቢንቶ ኮይኑ ይኸፍቶን ይዓጽዎን ማለት ይቆጸጸ። ሓደ መዓልቲ እቲ ሓላዎይ ነታ መጨረሻታ ባቡር እትመጽእ እናተጸበዩ አንከሎ ብማዕዶ አብቲ ጽልግልግ ዝብለሉ ዝነበረ እዋን ባቡር ከምትመጽእ ዘላ ብርሃና ርእዮ። አብቲ መቆጸጸ ኮይኑ ክኸፍተላ ክትቀርብ ይጽበ ነሩ። ቅርብ ምስ በለት ነቲ ቢንቶ ክኸፍት እናተቐራረበ እንከሎ ሓደ ዘይተጸበዩ ነገር ገጢምዎ ነቲ መርሖ ናይ እቲ ቢንቶ ዝኸፍት እንተ ፈተኖ ምኽፋት አብይዎ ይሰርሕ አይነበረን። እቲ ቢንቶ ምስተኸፍተ ከም ግብኡ ዝሕዞ ነገር እንተ ዘይረኸበ ሓደጋ ናብታ ባቡር ከምጽእ ይኸእል እዩ ነታ ባቡር አብቲ ውሒዝ ከምትጠልቕ ክገብራ ይኸእል እዩ። እታ ባቡር ናይ መንገደኛታት ባቡር እያ ብዙሕ ሕዝቢ ዝጸዓነት እያ ነራ ስለዚ ዓቢ ጉድኣት እዩ

ክኸውን ሓደጋ እንተ ረኸበት። ወዮ ተቆጻጻሪይ ካብቲ ዘለዎ እናጎየየ ናብቲ ስግሩ ዝነበረ መቆጻጸር ወይ መኽፈቲ ተሳጊሩ ኣብኡ ብኢዱ ዝበርሕ መኽፈቲ እቲ ቢንቶ ነሩ ስለዚ ብኢዱ ሒዞ ክኸፍቶ ኣለዎ ክሳብ እታ ባቡር እትሓልፍ ከኣ ሒዞ ክጸበ ኣለዎ እንተ ፈነዎ ሓደጋ ክፍጸም እዩ። ክሳብ እታ ባቡር እትሓልፍ ናይ ብዙሓት መንገደኛታት ሕይወት ኣብ ኢድ እዚ ሓደ ሰብኣይ እዩ ነሩ። ነቲ መኽፈቲ ሒዞ እንከሎ ሓደ ዘሰንብድ ድምጺ ሰሚዑ ብማዕዶ እንተ ርኣዮ ኣብ ስግሩ ወዱ ሕጻን ኣቦ ኣበይ ኣሎኻ ክብል ሰሚዑ ወዲ ኣርባዕተ ዓመት። ኣቦ ዝገብሮ ሓርቦቶ ቆልዓ በቲ ባቡር ዝኸዶ ናብኡ ገጹ ክመጽእ ወዱ ምስ ረኣዮ ዝገብሮ ጠፊእዎ። ኣብ መጀመርያ ዓው ኢሉ እናጸውዐ ቀልጥፍ ጉዮ ክብል ጀሚሩ እንተ ኾነ እታ ባቡር ድሮ ቀሪባ ነራ እግሪ ቆልዓ ከኣ ከም ዕድሚኣን እየን ዝጎዳ፣ እቲ ንእሽቶ ሕፃን ነቲ ቢንቶ ክሰግሮ ኣይከኣልን፣ ኣቦ ነቲ ሒዞ ዘሎ መርሖ ናይ እቲ ቢንቶ ክሓድጎ ዳርጋ ቀሪቡ ነሩ ከመይ ወዱ ክመውት ክርእዮ ኣይደለየን ነቲ ሒዞ ዘሎ እንተ ሓደገ ኸኣ ባቡር ኣብ ውሒዝ ክትኣቱ እያ ብዙሓት ክሞቱ እዮም ሽዑ ከይፈተወ ኣብ ምርጫ ኣትዮ ካብ ኩሉ ህዝቢ ዝመውት ወደይ ይሙት ኢሉ ወዱ እናረኣዮ ባቡር ክትረገጸ ርእዩ። ንኸቐበሎ ከቢድ እዩ ነሩ እንተ ኾነ ብሞት ወዱ ኩሎም እቶም ኣብታ ባቡር ዝነበሩ ክድሕኑ ክኢሎም።

እታ ባቡር ቀስ ኢላ ብዘይ ሓደ ጸገም ሰጊራ ካብቶም ኣብኣ ዝነበሩ ወላ ሓደ ኣብትሕቲ እታ ተጻዒኖማ ዘለዉ ባቡር ሓደ ሕፃን ኣዕጽምቱ ተሰባቢሩ ኩሉ ሥጋኡ ተመናቲሉ ከም ዝሞተ እም ኣብቲ ውሒዝ ከም ዝተደርበየ ዝፈለጠ የለን።

እዚ ምስቲ ኢየሱስ ክርስቶስ ምእንታና ዝገበሮ ዝመሳሰል እዩ። ሰማያዊ ኣቦና ካብ ዘለዓለም ንኣና ከድሕን ኢሉ ወዱ ከምዝሰዎዕ መደቡ ነሩ እዩ። ቅ. ዮውሓንስ “ኣምላኽ ንወዱ በጃ ኸሳዕ ዚህብ ክሳዕ ክንድዚ ንዓለም ኣፍቀራ” (ዮሐ 3:16) “ኣምላኽ ንፍቕሩ ብወዱ ብሕይወት ምእንቲ ክነብር ነቲ ሓደ ወዱ ናብ ዓለም ብምልኣኹ ገለጸልና” (1ዮሐ 4:9) ይብል። ሞት ኢየሱስ ምስ ድሕነትና ዝተተሓሓዘ እዩ። ኢየሱስ ምእንታና ከም ዝሞተ ንፈልጥ ኢና። ንሱ ኣብ መንጎናን ኣብ መንጎ እግዚአብሔር ኣቦን ድልድል ወይ ቢንቶ ክገብር ከም ዝሞተ ንፈልጥ ኢና። ብሞቱ ምስ ሰማያዊ ኣብኡ ዓሪቑና።

ኢየሱስ ዝተቐበሎ ስቓይን ሞትን ብዓቕምና ክንርድኦ ኣይክኣልን እዩ። ካብታ ኣብ ጌተሰማኒ ጀሚሩ ዝተሳቐዮ ክሳብ ምሽት ኣብ ቀራኖዮ ኣብ ዕፀ መስቀል ዝረኸቦ ስቓይ ከቢድን ክትርድኦ ዘጸግም እዩ። ገባር ሕይወት እሞ ኩሉ ሰናይ ዘስተምሃረ ንሙታን ዘሕወየ ንሕሙማት ዘሕወየ ንኹሉ ጽቡቕ ዘስተምሃረ ሰባት ንሞት እሞ ኣብ መስቀል ፈረድዎ ክትርድኦ ከቢድ ፍጻሜ። ኢየሱስ ኣብቲ ከቢድ እሞን ጉዕዞ ሞት እንከሎ ብዙሕ ነገራት ተራእዩ። እቶም ምስኡ ንዓመታት ዝነበሩ ኣርድእቱ ሓዲጎም ሃዲሞም ከይዶም ጸላእቱ ተኣኪቦም መጺኦም። ሓዋርያቱ ጠሊሞም ከይዶም ጴጥሮስ እቲ ምእንታኻ ሕይወተይ ከሕልፍ እየ ዝብል ዝነበረ ሰለስተ ጊዜ ከምቲ ኢልዎ ዝነበረ ክሒድዎ። ብኸልእ ወገን ክልተ ኣብ መንግሥም ዓቢ ጽልኢ ዝነበሮም ሄረዱስን ጲላሞስን ተዓሪቆም። ኣብዚ እሞን ኢየሱስ ካብቶም ምስኡ ዝነበሩን ብኣምላኽን ዝተሓድገ ኮይኑ ተሰሚዕዎ። እንተኾነ እዚ ንድሕነት ደቂ ሰብ ኢሉ ዝተቐበሎ ስቓይ ከም መጋበሪ ኮይኑ ነቲ ካብ ኣምላኽ ዝፈሊ ዝነበረ ክኣሊ ምእንቲ እዩ።

ኣብ ምድረ ገነት ኣዳም ምስ ኃጥኣ ማለት ካብ ኣምላኽ ተፈልዮ ካልእ መገዲ ምስ መረጸ እሞ ንኣምላኽ ምስ ሓደገ ኣምላኽ እዩ ዘናደዮ “ኣበሎኻ ኦ ኣዳም ፍጡረይ ብሂገ ዝፈጠርኩኻ እናበለ” ኣናድይዎ። ኣብቲ ስቓይ ምእንቲ ድሕነት ሰብ ኢሉ ኣብ ዝለዓለ ጥርዙ በርቲዕሉ ዝነበረ እሞን ኢየሱስ ህላዌ ኣምላኽ ሓሲቡ ከምዚ እናበለ ሓቲቱ “ስለምንታይ ሓዲግካኒ”።

አብቲ ጊዜ ፍርዲ ብዙሓት አንጻር ኢየሱስ ናይ ሓሶት ምስክርነት ይህቡ ነሮም (ማር 14:56)። ገሊጾም ካብቶም ህዝቢ ድማ ጡፍ ይብሉሉ ነሮም (ማር 14:65)። ተገሪፉ (ማቴ 27:26)። ክዳኑ ገሬፎም ከኣ ቐይሕ ባርናስ ከደንዎ (ማቴ 27:28)። ቀይሕ ክዳን ከደንዎ ኣኽሊል እሾኽ ተቲዎም ከኣ ኣብ ርእሱ ደፍኡሉ፤ ርእሱ ድማ ብዘንጊ ወቕዕዎ ጡፍ በሉሉ ተንበርኪኹምውን ሰገዱሉ፤ ምስ ኣላገጹሉ እቲ ቐይሕ ክዳን ቀንጢጦም ክዳኑ ኸደንዎ ኪሰቕልዎውን ኣውጽእዎ” (ማር 15:17-20). “ኣ ንጉሥ ኣይሁድ ሰላም ንኣኻ እናበሉ ገጹ ይጸፍዕዎ ነበሩ” (ዮሐ 19:3)። እዚ እዩ እቲ ሞላ ናይ እቲ ኩሉ ዝገበሮ ዝተዋህቦ። እዚ እዩ ነቲ ነቶም ሕሙማት ዘሕወዮ ጻማ ዝተዋህቦ። እዚ እዩ ነቲ ሕይወት ዝህብ ትምህርቱ ዝሃቦ ዝተዋህቦ። እዚ እዩ ንመንግስቲ ኣምላኽ ብምምብሳሩ ዝተዋህቦ ዓስቢ።

አብ መርዓ ናይ ቃና ዘገለላ ነቲ ማይ ናብ ወይኒ ምስ ቀየረ ወላ ሓደ ካብቶም ኣብኡ ዝነበሩ ምስ ጸምኦ መጺጽ ወይኒ ከምዝውሃቦ ዝሓሰበ ኣይነበረን። ነቶም ብዙሓት ክምግብ ኢሉ ነቲ ዝነበረ ህብስትን ዓሣን ከብዝሐ እንከሎ ወላ ሓደ ንመዓልታት ብጥመት ከምዝጸንሕ ዝሓሰበ ኣይነበረን። ነቶም ኩሎም ሕሙማት ልሙሳት ምግዱራት ከሕዊ እንከሎ ወላ ሓደ ከምዚ ኢሉ ይዋረድ ወይ ይሳቕ ኢሉ ዝሓሰበ ኣይነበረን። ነልኣህር ካብ ሞት ከተንስኦ እንከሎ ዝርኣዩ ካብኡም ወላ ሓደ ከምዝቕተል ዝሓሰበ ኣይነበረን።

ኢየሱስ መድኃኒና ነዚ ኹሉ ስቓይን ውርደትን ክፍሊ ናይ እቲ ናይ ድሕነት ስራሕ ገሩ ስለ ዝርኣዩ ወላ ሓንቲ ኣይበለን ሱቕ ኢሉ ተቐቢልዎ። ሓንቲ ሕቶ ዝሓተታ ነቲ ዝጸፍዎ ወተሃደር ስለምንታይ ትጸፍዓኒ ጥራሕ ኢሉ ሓቲቱ። እዚ ቅድሚ ክልተ ሽሕ ዓመት ኢየሱስ “ስለምንታይ ትጸፍዓኒ” ኢሉ ዝሓተቶ እዩ። ሎሚ ንሕና ንኸልኦት ምፍቃር ምስ ገደፍና ኢየሱስ ሓደ ዓይነት ሕቶ ይሓተና። ንዝመመዩ ምምጋብ ምስ ኣበና ሓደ ዓይነት ሕቶ ይሓተና፤ ንሕሙማት ምብጻሕ ምስ ኣበና ወይ ንእሱራት ምብጻሕ ምስ ኣበና ሓደ ዓይነት ሕቶ ይሓተና “ስለምንታይ ትጸፍዓኒ?”።

ሎሚ ኣብ እግሪ መስቀል ደው ምስ በልና ንነፍስወከፍን ስለምንታይ ትጸፍዓኒ/ትጸፍዕኒ እናበለ ይሓተና ኣሎ።

ዓርቢ ስቕለት ጸልማት ተጎልቢባ እያ እትመጽእ እንተ ኾነ ብማዕዶ ጩራ ትንሣኤ ይርኣያ ኣሎ። ኢየሱስ ንኹሉ ዝግብኦ ጉዳይ ድሕነት ምስ ገበረ ተፈጸመ ኢሉ። ንሕና እውን ኣብ ጸሎትና “ተፈጸመ ተስፋ ኣበው በማርያም ድንግል ወበ ቀራንዮ ተተክለ መድኃኒት መስቀል እናበልና” ንጽሊ። ሎሚ ኣብዚ ዕለት ካባና ዝድለ ዘሎ ካብ ኃጢአትና ብደም ክርስቶስ ዝነጸሕና ኢና እሞ መብጽዓና ፍቕርና ኣብቲ መድኃኒና ክነሓድስ።

መስቀልና ጸርና ኣሰር ክርስቶስ እናሰዓብና ሓግዘና ሓይሊ ሃበና ኣብ ትንሣኤኻ ሰጊርና ብርሃንካ ክንርኢ ንበሎ። ስራት ኃጢአትና ረኺብና ከምቲ ፈያታይ ዘየማን ተዘከረኒ በውስተ መንግስትክ ንበሎ።

ኣባ ንጉሠ ፍሥሓ